MEGA KVIZ

Igralka s tremi imeni.

Prva slovenska filmska igralka, ki je z umetniškim imenom ***ITA RINA*** uspela v evropskem in svetovnem filmskem svetu.

ITA RINA

(1907 – 1979)

Sklop 2

1. Ida Kravanja se je rodila v Divači istega leta, kot je bil zgrajen zadnji odsek turske železnice od Salzburga preko Bohinjske Bistrice do Jesenic. Tedaj so v Ljubljani prvič uprizorili *Pohujšanje v dolini Šentflorjanski* Ivana Cankarja. Na otoku Brownsea v Veliki Britaniji pa se je zgodilo prvo skavtsko druženje na svetu. Kdaj se je rodila Ida Kravanja?

24 = T) začetek 20. stoletja

18 = U) začetek 19. stoletja

4 = V) začetek 18. stoletja

2. Zgodnja otroška leta je Ida preživela na Škrateljnovi domačiji v Divači. Značilna kraška domačija je izjemen etnološki arhitekturni spomenik. Pred izgradnjo železnice skozi Divačo leta 1875 je bila poznana kot furmanska gostilna. Danes domačijo poleg stanovanjske hiše sestavljata dve gospodarski poslopji, štala s svinjskih hlevom in hram s skednjem. Na dvorišču je kamnit vodnjak, ki je zbiral vodo s skrilaste strehe stanovanjske hiše. Dvorišče (borjač) je obdano s kamnito ograjo z izklesanim vhodnim portalom. V celostni podobi Škrateljnove domačije se kažejo vse značilnosti kraške hiše; gradbeni **material zanjo je**

1= P) les iglavcev.

12= R) les listavcev, blato in pletivo.

3 = S) kamen.

3. Ob izbruhu 1. svetovne vojne se je družina preselila v Ljubljano, kjer je Ida Kravanja končala šolanje. Leta 1926 je sodelovala na [16][ ][ ][ ][ ][ ][ ][19] tekmovanju v Zagrebu. Ni zmagala, so jo pa opazili tuji filmski producenti in ji ponudili poskusno snemanje v Berlinu. Vabilu se je odzvala brez vednosti staršev. Po podpisu dveletne filmske pogodbe je že leta 1927 nastopila v svojem prvem filmu – kakšno naključje! - z naslovom *Kar zamolče otroci svojim staršem*.

»Osvetlili so me z reflektorji. Kamere so začele brneti. Okoli mene je bilo vse polno kablov. Neznani ljudje so zijali vame in drug drugemu nekaj prišepetavali. Rekli so mi, naj kričim, se smejim, maham z rokami, naj se jočem. Zdi se mi, da sem bila najbolj verodostojna v sceni, v kateri sem jokala. Dovolj je bilo, da sem se spomnila, kako daleč od doma sem in kako sem prevarala svojo mater ...« (Ida Kravanja o poskusnem snemanju, v: Pašiček, revija Studio, 1979.)

4. Z umetniškim imenom Ita Rina je igrala različne vloge v osemnajstih filmih. Trajno mesto v zgodovini filmske umetnosti si je zagotovila z dvema filmoma. **Prvi film** iz leta 1929 z naslovom [ ][ ][ ][ ][6][ ][2][14] je zgodba o zapeljivcu in njegovi žrtvi, kjer ne manjka erotičnih prizorov. Drugi iz leta 1930 z naslovom *Obešenjakova Tončka* pa je tragična zgodba o prostitutki, ki privoli, da bo na smrt obsojenemu morilcu delala družbo zadnjo noč pred njegovo usmrtitvijo.

5. **Igrani filmi na začetku 20. stoletja** niso imeli dialogov, nadomeščali so jih mednapisi, ki so razlagali dogajanje. Igralci pa so morali znati tudi zelo dobro izražati svoja čustva in mišljenje z obrazno mimiko in govorico telesa. Ponavadi je predvajanje spremljala glasba, ki so jo izvajali v živo (klavir, v večjih mestih orkester).

To je bil čas [14][ ][19][ ][25][ ] filma.

6. Ita Rina je bila idol tako najstnicam, ki so sanjarile o filmu, kot emancipiranim ženskam, ki so se želele uveljaviti s svojim delom. V triindvajsetem letu, na vrhuncu kariere, pa je zapustila Berlin, prestopila v pravoslavno vero in se v Beogradu poročila z Miodragom, berlinskim študentom elektrotehnike. Po poroki je za nekaj časa prekinila igralsko kariero in se posvetila družini. Spremenila je tudi **ime**, po poroki se je imenovala [24][ ][19][ ][ ][ ] Djordjević.

7. Po drugi svetovni vojni se je poskušala vključiti v nastajanje jugoslovanske kinematografije. V Slovenijo se je vračala le na počitnice v Log pod Mangartom, rojstni kraj svoje matere. Zadnja leta svojega življenja je preživela v Budvi, kjer je leta 1979 umrla, pokopana je v Beogradu. Naslov **zadnjega filma**, ki ga je posnela leta 1960, je [4][2][5][ ][ ] .

8. **Muzejski oddelek ustanove,** ki varuje, hrani in predstavlja zgodovino slovenskega filma, filmsko tehniko, plakate vseh slovenskih filmov, kostumske skice, scenarije filmov in še mnogo več, ima sedež v Ljubljani, na Miklošičevi ulici 38. Preveri naslov in zapiši ime ustanove! Slovenska [11][6][ ][ ][ ][9][11][ ] .

*Končno geslo **2. SKLOPA:***

Film združuje besedno, likovno, glasbeno, plesno in gledališko obliko umetniškega izražanja.

Pravimo, da je film [U][19][9][24][4][2][3][24]

[25][6][B][16][5][6][4][6][H] [3][16][6][11] .

Škrateljnova domačija
Občina Divača,
tel.: +386 (0)5 731 09 30,
e-mail: obcina@divaca.si

Pripravila LILJANA SUHODOLČAN, višja kustosinja,
Koroški pokrajinski muzej, Ravne na Koroškem.
e-mail: liljana.suhodolcan@guest.arnes.si
Svetovalka: Lilijana Nedič, Slovenska kinoteka

Viri:
Nedič, L., 2007: Ita Rina.
Enciklopedija Slovenije.
Slovenski etnografski leksikon.
http://www.kinoteka.si/muzejski_oddelek